

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 7.8.2006
KOM(2006) 443 v konečném znění

**ZPRÁVA KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**O PROVÁDĚNÍ HLAVNÍCH SMĚRŮ
PRO TRANSEVROPSKÉ ENERGETICKÉ SÍTĚ
V OBDOBÍ 2002 AŽ 2004**

podle článku 11 rozhodnutí 1229/2003/ES

{SEC(2006) 1059}

Tato zpráva je napsána v souladu s článkem 11 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1229/2003/ES ze dne 26. června 2003, kterým se stanoví řada hlavních směrů pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1254/96/ES¹.

Tato prováděcí zpráva představuje stručný obsah rámce, na kterém je založena politika transevropských energetických sítí (Trans-European Energy Networks – TEN-E), a působnost a cíle hlavních směrů, spolu se shrnutím vývoje, kterého bylo v provádění hlavních směrů dosaženo v období 2002 až 2004. Zpráva je založena na informacích od provozovatelů přenosových sítí a expertů členských států.

Příloha této zprávy představuje podrobnosti týkající se zavedení elektrických a plynárenských propojení v období 2002 až 2004.

1. Rámec politiky transevropských energetických sítí

Zabezpečení dodávek energie a fungování vnitřního trhu s energií je klíčovým cílem politiky. To se odráží v hlavních směrech transevropské energetiky (TEN-E), které se zaměřují na zřízení elektrické a plynárenské sítě skutečně evropského charakteru pomocí lepšího propojení roztržitých vnitrostátních sítí.

Politika Evropské unie týkající se transevropských sítí (Trans-European Networks – TENs) je založena na třech základních kamenech: na právním základu transevropských sítí, který tvoří články 154–156 Smlouvy o ES zavedené Smlouvou o Evropské unii, na nařízení o podpoře financování transevropských sítí² a rozhodnutí o hlavních směrech pro transevropské energetické sítě, které určuje osy prioritních projektů a projektů společného zájmu.

Účelem akce Společenství, která je stanovena Smlouvou, je podpora vzájemného propojení a interoperability vnitrostátních sítí, jakož i přístup k takovýmto sítím v rámci otevřených a konkurenceschopných trhů s energií.

Spolu se seznamem projektů, který je uveden v přílohách, představují hlavní směry účel, působnost a cíle akce Společenství. Tyto hlavní směry určují kritéria způsobilosti, podle nichž mohou projekty získat finanční podporu. V důsledku toho může finanční nařízení podpořit řadu přesně stanovených projektů společného zájmu.

2. Hlavní směry pro transevropské energetické sítě

Hlavní směry Evropského společenství pro transevropské energetické sítě byly přijaty v roce 1996, včetně seznamu projektů společného zájmu. Tento seznam byl dvakrát revidován, a to v roce 1997 a 1999. Poslední revize hlavních směrů vešla v platnost v červnu 2003. Určuje osy prioritních projektů a projektů společného zájmu, jejichž provedení analyzuje tato zpráva.

Hlavní směry rozvoje transevropských energetických sítí směřují k efektivnímu fungování vnitřního trhu s energií, k rozvoji soudržnosti Unie, k posílení bezpečnosti zásobování

¹ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 11.

² Úř. věst. L 228, 23.9.1995, s. 1, nařízení Rady (ES) č. 2236/95 ze dne 18. září 1995, kterým se stanoví obecná pravidla o poskytnutí finanční pomoci Společenství v oblasti transevropských sítí, naposledy pozměněné nařízením (ES) Evropského parlamentu a Rady č. 1159/05 z 6. července 2005 (Úř. věst. L 191, 22.7.2005, s. 16.)

a ochraně životního prostředí. Spojování vnitrostátních sítí a budování přídavných vzájemných propojení mezi členskými státy je základním prvkem integrace, kterou představuje Evropská energetická přenosová síť. Klíčově důležité je dokončit na základě prioritních os výběr projektů, které jsou přeshraniční povahy nebo které mají významný vliv na přeshraniční přenosovou kapacitu.

Osy prioritních projektů počítají se spojením požadovaným pro efektivní fungování vnitřního trhu a pro zabezpečení dodávek energie. Úkoly elektrických a plynárenských sítí jsou různé:

i) Stávající kapacity vzájemných elektrických propojení z velké části nedostačují pro další nárůst výměny a obchodu. V březnu 2002 se proto na barcelonském zasedání Evropské rady hlavy států a vlády dohodly na stanovení cíle pro členské státy, podle kterého by se stupeň vzájemného elektrického propojení měl rovnat přinejmenším 10 % výrobní kapacity členských států, které bylo dosaženo do roku 2005.

ii) Pokud jde o zemní plyn, v dalších 20 až 30 letech silně vzroste závislost na dovozu. Reálným cílem v rámci politiky TEN-E bylo vytvořit dodatečnou dovozní kapacitu plynu o objemu 70 miliard metrů krychlových do roku 2013 ze zdrojů v Rusku, severní Africe, oblasti Kaspického moře a na Středním východě. Hlavním dodavatelem zemního plynu je v současnosti Norsko, Rusko a severní Afrika. V budoucnosti se dalšími důležitými dodavateli stanou Kaspické moře, Střední východ a oblast Perského zálivu. Tyto zdroje vymezují přirozené tranzitní trasy.

Osy prioritních projektů, které vyplývají z těchto cílů, jsou popsány v příloze v oddíle 1.

2.1 Identifikace a stanovení priorit projektů transevropských energetických sítí

Akce Společenství na rozvoj energetických sítí zahrnuje hlavní přepravní/přenosové sítě elektřiny a zemního plynu, vyjma distribučních sítí.

Projekt může být projektem společného zájmu, koresponduje-li s cíli a prioritami, určenými hlavními směry, a přichází-li v úvahu jeho hospodářská proveditelnost. Zahrnutí projektu do seznamu projektů společného zájmu se nedotýká posouzení jeho dopadu na životní prostředí.

Zatímco původně bylo považováno za potřebných deset tzv. „essenských projektů“, přijatých Evropskou radou na zasedání v Essenu v prosinci 1994, byl jejich seznam do roku 1999 velice rychle rozšířen **postupem zdola nahoru** až na zhruba 200 projektů společného zájmu. Po revizi přijaté v roce 2003 bylo rozhodnuto o více než 220 projektech.

V poslední revizi byla zavedena hierarchie těchto projektů. Kromě zlepšení spojení obecně je třeba rozvíjet konkrétní propojení a přisoudit jim nejvyšší důležitost. To vedlo ke změně strategie, a sice ke **strategii shora dolů**, která klade důraz na priority nejvyšší. Proto rozhodnutí o hlavních směrech energie přijaté v červnu 2003 určuje vedle projektů společného zájmu i osy prioritních projektů. Program TEN-E tak reaguje na zvyšující se závislost na dovozu plynu, která obnáší významný nárůst v přepravní kapacitě zemního plynu a potřebu zvýšení kapacity vzájemných elektrických propojení mezi členskými státy, což by mohlo napomoci větší spolehlivosti a efektivnímu fungování rozvodných sítí a vyloučení výpadků.

Obrázky 1) a 2) zobrazují osy prioritních projektů. Potřeba spojení oddělených trhů v energetice je evidentní stejně jako potřeba přídatných zásobovacích cest zemního plynu.

2.2 Důsledky vyplývající z hlavních směrů TEN-E

Tato zpráva a její příloha ukazuje vývoj, kterého bylo dosaženo v zavádění energetické přenosové infrastruktury v souladu s cíli politiky Evropské unie týkající se transevropských energetických sítí (TEN-E). Základním aspektem je typologie projektů modifikovaná revidovanými hlavními směry přijatými Radou a Evropským parlamentem v červnu 2003. Vzhledem k dlouhodobým (většinou 5–10 let) měřítkům, potřebným ke schválení a vybudování, bylo považováno za nutné, aby do analýzy bylo zahrnuto také období 1996–2000. Došlo ke spojení nového a starého hodnocení. Proto je tedy tato prováděcí zpráva založena na typologii projektů, která byla představena rozhodnutím o hlavních směrech energetiky přijatých v červnu 2003.

Dále příloha obsahuje příslušné informace týkající se projektů uvedených v hlavních směrech, které již vstoupily v platnost, a smluv uzavíraných v rámci rozpočtové linie TEN-E. Údaje obsažené v příslušných tabulkách byly potvrzeny experty členských států, které během roku 2005 jmenoval Výbor pro TEN-E.

3. Vývoj v provádění

Od roku 1996 vykazují plynárenské odvětví a elektroenergetika v provádění projektů některé odlišnosti. Zatímco dodávky plynu se do současné doby podařilo zajistit, nedostatečný objem výroby elektřiny a neodpovídající vzájemné propojení vedou k vážným přetížením určitých vedení; v roce 2003 dokonce došlo k řadě výpadků elektřiny.

Pět konkrétních projektů uvedených na seznamu „essenských projektů“ stanoveném v roce 1994, začalo brzy poté fungovat. Byly to hlavní plynovody Alžírsko – Maroko – Španělsko a Rusko – Bělorusko – Polsko – EU a nové plynárenské sítě v Řecku, Portugalsku a na jihu a západě Španělska.

Z pěti konkrétních projektů v elektrárenství se staly funkčními pouze dva: propojení severu Portugalska se Španělskem a vzájemné propojení Itálie – Řecko. Ostatní tři projekty nedokázaly překonat úskalí správních povolení (projekty Francie – Itálie a Francie – Španělsko), nebo chybělo stavební rozhodnutí (propojení mezi východní a západní částí Dánska). Tento trend pokračuje u projektů, které byly uvedeny do provozu v letech 1996 – 2001 a zahrnovaly 18 projektů plynárenského odvětví a 6 elektroenergetických projektů.

3.1 Dokončené projekty

V obrázcích 3) a 4) (s detaily uvedenými v příloze v tabulkách 1 a 2) jsou zobrazeny projekty, které začaly fungovat po roce 2001; zahrnují 45 projektů v elektrárenství, z toho významný počet ve Španělsku, Portugalsku a v jihovýchodní Evropě, a 16 projektů plynárenských. Čtrnáct z nich bylo podpořeno smlouvami z rozpočtu TEN-E.

Odpovídající přeshraniční projekty (a projekty s vysokým dopadem na přeshraniční přenos) jsou prioritními projekty, které zahrnují elektrická propojení na osách EL.1, EL.2, EL.3, EL.4, EL.6 a EL.7, a dále plynárenská propojení na osách NG.2 a NG.4, jak je uvedeno v obrázcích 3) a 4).

3.2 Projekty ve stadiu výstavby

V obrázcích 3) a 4) (s detaily uvedenými v příloze v tabulkách 2 a 3) jsou zobrazeny projekty, které jsou v současnosti ve výstavbě. Tento seznam zahrnuje 14 projektů v elektřině, z toho významný počet ve Španělsku a Portugalsku, a 11 projektů plynárenských. Devět z těchto projektů bylo podpořeno smlouvami z rozpočtu TEN-E.

Odpovídající přeshraniční projekty (včetně projektu s vysokým dopadem na přeshraniční přenos), které jsou prioritními projekty, zahrnují elektrická propojení na osách EL.3, EL.4, EL.6 a EL.7 a dále plynárenská propojení na osách NG.3 a NG.4, jak je uvedeno v obrázcích 3) a 4).

3.2b Dopad přídatných přeshraničních propojení

Posouzení dopadu dokončených přeshraničních projektů a projektů, které jsou ve výstavbě, se zakládá na nárůstu kapacity uvedeném v příloze v tabulkách 2 a 4. Nárůst kapacity elektrických propojení se měří v „čisté přídatné kapacitě“, která souvisí s „čistou přenosovou kapacitou“ dané země.

V Belgii růst čisté kapacity díky přídatnému vedení Avelin – Avelgem do Francie o 900 MVA odpovídá 16 % současné čisté přenosové kapacity. V Itálii došlo k 22 % nárůstu čisté přenosové kapacity díky měniči fázového posunu v Rondissone a dokončenému propojení se Švýcarskem. Dvě vedení napojená na Ernestinovo v Chorvatsku odpovídají 38 % čisté přenosové kapacity. Dvě přídatná vedení spojující Portugalsko a Španělsko mohou nést převážnou část čistého přenosu z i do Španělska. To znamená, že v případě ztráty jednoho vedení má druhé vedení stále dostatečnou kapacitu pro hlavní přenos energie. V Portugalsku tudíž došlo k zřetelně posílenému zajištění dodávky.

Tato přídatná vedení významně zvyšují elektrickou výměnu. Zejména Portugalsko nyní plánovaných 10 % propojovací kapacity překračuje. Nicméně ostatní země, včetně Španělska, Itálie, Řecka, Irsko a Spojeného království, jsou stále pod touto hranicí. Z toho plyne potřeba posílit zajištění dodávek ve Společenství řešením přetížení elektrických sítí a reagovat na aktuální přenosové potřeby trhu. Vzájemná přídatná přeshraniční elektrická propojení podél prioritních os jsou tudíž stále nutná.

Nárůst kapacity u plynárenských propojení se udává v miliardě metrů krychlových za rok (mld. m³/rok). Tabulky 2 a 4 prozrazují, že nové plynovody z Libye do Itálie, z Alžírsko do Španělska a z nalezišť v Severním moři do Spojeného království zvýšily objem dovozu až o 20 mld. m³/rok. Terminály zkapalněného zemního plynu (liquefied natural gas – LNG) v provozu nebo ve výstavbě zvýší objem dovozu o dalších 50 mld. m³/rok.

Tato čísla představují významnou část dodatečných dovozů do EU více než 200 mld. m³/rok, které budou potřebné po roce 2020, ale nové plynovody zůstávají nutností pro zajištění a rozšíření kapacity dodatečného dovozu plynu.

3.3 Povolovací fáze

Povolovací fáze provádění projektů zahrnuje celou řadu bodů s poměrně dlouhým seznamem úkolů, které je třeba před dokončením povolovací fáze splnit. Seznam projektů v povolovací fázi (detaily uvedené v příloze) zahrnuje 80 projektů, z toho 61 projektů elektrárenských a 19 projektů plynárenských. Dvacet devět z nich získalo podporu v rámci rozpočtu TEN-E.

Velký počet těchto projektů naznačuje, že zjednodušené povoloovací postupy jsou nezbytné pro urychlení provádění, zvláště u přeshraničních projektů vysokého evropského zájmu.

Kabelové vedení mezi Estonskem a Finskem (ESTLINK) představuje první a doposud poslední elektrické propojení Pobaltí s členským státem Evropské unie. Motivace dokončit toto propojení byla proto vysoká. Provádění trvalo celkem 7 let, z čehož 3 roky trvala povolovací fáze a jen dva roky výstavba.

Plán rozvoje propojení mezi Itálií a Švýcarskem, S. Fiorano – Robbia, započal v roce 1992. V roce 2001 byly vypracovány studie o technické a ekologické proveditelnosti. Jakmile se podařilo vytvořit proveditelný a předběžný projekt, začal dlouhý a obtížný proces povolování. Je třeba zmínit, že projekt se podařilo realizovat díky řadě kompenzačních opatření a zmírnění dopadu na životní prostředí, např. demontáží existujících venkovních vedení v oblasti, na kterou měl tento projekt vliv. Nové vedení bylo dokončeno v roce 2004 (po 12 letech) a je v provozu od 20. ledna 2005.

Tyto příklady potvrzují, že u elektrických vedení je celková doba trvání projektu až do jeho dokončení 5 let v případě, že se nevyskytne žádná překážka nebo námitka. I bez větších překážek je realita ve většině současných případů taková, že prodleva mezi prvním plánováním a zahájením provozu projektu je obvykle 10 let. Pokud se vyskytnou skutečné překážky a námitky, projekty nedospějí do fáze výstavby ani po 12 až 20 letech (např. projekt Bescano (ES) – Baixas (FR) stále nebyl odsouhlasen). V některých případech projekty po 10 nebo více letech diskuzí nejsou vůbec zahájeny, jako v případě vedení Linec (AT) – Cordignano (IT).

Jsou značné rozdíly v tom, jak veřejnost vnímá rizika a dopady spojené s venkovním vedením vysokého napětí v porovnání s plynovody, které mívají mnohem menší prodlevu. V poslední době se jak na lokální, tak na regionální úrovni zvýšily námitky k budování LNG terminálů. V případě terminálu v Rosignanu (IT), navzdory tomu, že byl projekt odsouhlasen na národní úrovni, se vyskytly značné námitky ze strany obce Rosignano, která požadovala, aby byly určité části závodu vybudovány na jiném pozemku v oblasti, která je více ve vnitrozemí. Po třech letech dodatečného hodnocení ekologického dopadu se dospělo k proveditelnému řešení a výstavba může brzy začít.

3.4 Vývoj v průběhu let 2002–2004

V rámci plynárenské sítě začalo fungovat důležité vedení mezi Francií a Španělskem a nové terminály zkapalněného zemního plynu (LNG) ve Španělsku v Kartageně, Bilbao a Barceloně. Dále je ve výstavbě několik terminálů LNG v Itálii, Španělsku, Řecku a Spojeném království. Kromě toho začal fungovat nový plynovod z Libye do Itálie (Sicílie).

Hlavní projekty v povolovacím procesu zahrnují plynovod z Kaspického moře přes Turecko do Rakouska, spojovací potrubí Řecko – Itálie a spojovací potrubí Dánsko – Německo – Švédsko, značný počet terminálů LNG v Itálii a Španělsku a podzemní úložiště ve Španělsku.

V rámci elektrické sítě došlo ke zvýšení kapacity u stávajícího vedení mezi Francií a Itálií a do provozu bylo uvedeno vedení, které chybělo mezi Francií a Belgií, nové vedení mezi Itálií a Švýcarskem a přídatná propojení mezi Španělskem a Portugalskem, v jihovýchodní Evropě, mezi Švédskem a Norskem, Finskem a Ruskem, v Irsku a v Dánsku. Dále je ve výstavbě podmořské propojení mezi Finskem a Estonskem, nové vzájemné propojení

Bulharska s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie, vedení mezi Španělskem a Portugalskem a vedení v Irsku.

K hlavním projektům v povolovacím procesu patří propojení mezi Francií a Španělskem, Nizozemskem a Spojeným královstvím, v jihovýchodní Evropě, včetně spojení mezi Řeckem a Bulharskem / Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií / Tureckem, mezi Německem a Polskem, Německem a Rakouskem, Rakouskem a Maďarskem a Rakouskem a Českou republikou.

O provádění projektů na prioritních osách v průběhu let 2002–2004 detailně pojednává příloha.

Dále bylo efektivně podpořeno provádění projektů v izolovaných oblastech granty podle rozpočtové linie TEN-E (detaily jsou uvedeny v příloze).

3.5 Finanční prostředky Společenství

Podle rozpočtové linie TEN-E byla v letech 1995–2004 poskytnuta podpora v celkové částce 174 milionů EUR. Tento rozpočet byl vynaložen hlavně na spolufinancování studií.

Je třeba podívat se na udělenou podporu z hlediska prioritních os. Co se týče částky vynaložené na prioritní projekty v období 2001–2004, bylo těmto projektům poskytnuto okolo 64 % z rozpočtu, který byl k dispozici. Větší díl této částky byl vynaložen na projekty plynárenské sítě, a to 62,8 %, a menší díl 37,2 % byl vydán na elektrickou síť.

Tato čísla byla potvrzena v rámci výzvy k předkládání návrhů z roku 2004, která byla založena na hlavních směrech přijatých v červnu 2003, kdy prioritní projekty vybrané k financování obdržely téměř 64 % z celkového rozpočtu. Plynárenské sítě obdržely 65 % rozpočtu vynaloženého na prioritní projekty. Tato čísla ukazují, že dříve stanovené priority jsou v souladu s prioritními osami stanovenými rozhodnutím z roku 2003.

Z toho jasně vyplývá, že volba prioritních os přijatých v roce 2003 odráží požadované zlepšení energetické infrastruktury na evropské úrovni. Dále se ukazuje, že základní politická a finanční podpora se může zaměřit na provádění prioritních projektů.

3.6 Stěžejní role rozpočtu TEN-E

Velikost ročního rozpočtu TEN-E je se zřetelem na požadované investice velice skromná (tabulka 1 a tabulka 3 v příloze vztahuje poskytnutou podporu TEN-E k celkovým nákladům). Přesto může mít podpora poskytnutá na studie zásadní význam pro plánování projektů v izolovaných či ostrovních oblastech. Související studie proveditelnosti a studie technického typu jsou základem pro zahájení těchto projektů a mohou zkrátit časový rámec stavebního rozhodnutí. Dále je pro tyto projekty silným podnětem podpora inovačních technologií pro přenos elektřiny, např. umístění vedení pod zemí či společné užívání železničních a silničních tunelů. Projekt urychlí také finanční podpora technické fáze, která může napomoci k zahájení stavebního rozhodnutí. Přeshraniční projekty získaly v rámci rozpočtové linie TEN-E významnou podporu, jak je popsáno v příloze. V několika dobře odůvodněných případech bylo možné poskytnout podporu fázi výstavby. V těchto případech je rozhodujícím prvkem zásadní podpora pomocí rozpočtu TEN-E, nikoliv rozsah finanční intervence. Pokud mají chybějící vedení jen krátkou délku, a celkové náklady projektu jsou tudíž nižší, může příspěvek TEN-E dosáhnout až 10 %, jinak je nižší.

Specifická podpora TEN-E pro inovační technologie:

Kabelová technologie:

Podpora byla udělena řadě podmořských kabelových projektů, kde spojovací vedení Nizozemsko/Norsko bude nejdelším fungujícím podmořským kabelovým propojením, zahrnujícím propojení Skotska a Anglie, s ohledem na větší využití výroby obnovitelné elektrické energie a několika podmořských kabelů k propojení různých trhů či ostrovů s hlavní synchronní sítí. Nový přístup se zabývá zaváděním plynárenských izolovaných vedení (gas insulated lines – GIL) k propojení evropských pobřežních oblastí s energií vyráběnou větrem.

Součinnost mezi vedením vysokého napětí a železničními/silničními tunely:

Podpora byla udělena na prostudování možnosti nového propojení přes Brennerský tunel mezi Rakouskem a Itálií a integrace přenosu elektřiny a železniční dopravy ve vysokorychlostním železničním tunelu Lyon – Turín. Potenciál nového kabelového propojení nebo technologie GIL je podrobně analyzován.

Studie rozvodných sítí evropského rozsahu:

Vzhledem k strategickému významu je 75 % způsobilých nákladů poskytnuto na prostudování propojení a rozhraní mezi rozšířenou západní synchronní sítí, Unií pro koordinaci přenosu elektřiny (Union for the Coordination of Transmission of Electricity – UCTE) a východní synchronní sítí, která zahrnuje jednotnou elektrizační síť (Unified Power System – UPS) Ruska včetně oblasti Kaliningradu, propojené elektrizační sítě (Interconnected Power Systems – IPS) Běloruska a Ukrajiny, elektrizační sítě Moldávie, Gruzie a Ázerbájdžánu, IPS Pobaltí a ostatních propojených sítí. Výsledek této studie o proveditelnosti poskytne zásadní informace pro prováděcí rozhodnutí.

Dalším příkladem je projekt analyzující nová propojení mezi Unií pro koordinaci přenosu elektřiny a východoevropskou sítí CENTREL.

3.7 Úvěry Evropské investiční banky a další granty Společenství

Jak je vysvětleno v příloze, energetická infrastruktura dostává významnou podporu prostřednictvím úvěrů od Evropské investiční banky či grantů z dalších zdrojů Společenství. Značná část podpory je často věnována energetické infrastruktuře obecně, včetně distribučních sítí, nikoliv výhradně spojovacím vedením.

4. Závěry

Na základě sdělení v příloze dospěla Komise k těmto obecným závěrům:

- Cíl zaměření podpory na prioritní projekty je prováděn.

Skutečnost, že v období 2001–2004 bylo více než 60 % podpory TEN-E přiděleno prioritním projektům, ukazuje, že prioritní osy přijaté v roce 2003 odrážejí požadované zlepšení přenosové infrastruktury.

- Koordinační opatření týkající se provádění by měly získat vysokou prioritu v politice TEN-E.

Pro zrychlení provádění projektů je nutné věnovat zvláštní pozornost detailnímu monitorování vývoje a pravidelné výměně informací, které se týkají přeshraničních propojení. Ustanovení evropského koordinátora tak, jak bylo přijato v hlavních směrech transevropské dopravní sítě (Trans-European Transport Network – TEN-T) pro dopravu, by mohlo působit jako vhodné opatření a je navrženo v revizi hlavních směrů TEN-E.

- Politická podpora prostřednictvím „značky TEN-E“ má pro přijetí veřejností a pro zrychlení povolovacích postupů stále zásadnější význam. Je však známo, že povolovací postupy zůstávají hlavním problémem, protože prodleva mezi prvním plánováním a uvedením do provozu je okolo 10 let.

Odezva od provozovatelů přenosových sítí ukazuje, že vyjádření určitého evropského zájmu Společenstvím je stejně důležité jako finanční podpora a může přispět k včasnému zahájení výstavby.

- Relativně velký počet projektů z dlouhého seznamu projektů společného zájmu se vyvíjí dobře – podle všeho bez velké podpory v rámci TEN-E. Ale bližší pohled na přeshraniční propojení, obzvláště podél prioritních os, odhaluje, že v této podtřídě byl dopad programu TEN-E důležitý (viz. tabulka 2 a tabulka 4 v příloze).
- Rozpočet TEN-E, ač relativně malý, významně přispěl k
 - zahájení projektů v izolovaných či ostrovních oblastech,
 - projektům, které zkoumají potenciální využití inovačních technologií nebo
 - zahájení stavebních rozhodnutí pro určité projekty.
- Evropská investiční banka (European Investment Bank – EIB) má nejlepší předpoklady k tomu, aby hrála hlavní roli v lepší integraci plynárenských a elektroenergetických trhů. Financování plynárenské a elektroenergetické přenosové infrastruktury je již tradiční aktivitou EIB, která by v budoucnosti měla, co se prioritních projektů týče, ještě důrazněji pokračovat.
- Je evidentní, že aktualizace prioritních os i seznamu projektů³ je předpokladem pro zvýšení podpory lepšího propojení nových členských států a přistupujících zemí.

Úplné zahrnutí deseti členských států, které přistoupily 1. května 2004, do prioritních projektů vyžaduje aktualizaci prioritních os. Navrhovaná revize hlavních směrů TEN-E zahrnuje odpovídající přídatné osy prioritních projektů.

Hlavní závěry týkající se elektrických a plynárenských sítí jsou:

Elektrické sítě:

- Prioritní projekty zohledňují význam přeshraničního obchodu v liberalizaci trhu s elektřinou. Vzájemná propojení stále z většiny nedostačují barcelonskému cíli 10 %, přestože bylo dosaženo pokroku.

³ Návrh Komise na revizi hlavních směrů TEN-E KOM(2003) 742 v konečném znění ze dne 10. prosince 2003

- Dokončená propojení a propojení ve výstavbě zásadně přispívají k odstranění přetížení v prioritních koridorech. Především přeshraniční vedení mezi Francií a Belgií (EL.1), mezi Itálií a Švýcarskem a měnič fázového posunu mezi Itálií a Francií (EL.2), několik vedení mezi Portugalskem a Španělskem (EL.3), přeshraniční vedení v jihovýchodní Evropě (EL.4), propojení zvyšující přenosovou kapacitu mezi Irskem a Severním Irskem (EL.6), mezi Dánskem a Německem, propojení mezi Finskem a Estonskem, Finskem a Ruskem a Švédskem a Norskem (EL.7) značně zvyšují přenosovou kapacitu.

Plynárenské sítě:

- Prioritní projekty berou v potaz význam přeshraničního obchodu v liberalizaci trhu s plynem.
- Dokončená propojení a propojení ve výstavbě tvoří hlavní příspěvek ke zvýšení dovozní kapacity plynu v prioritních koridorech. Především přeshraniční potrubí pro dodávky plynu z Alžírska do Maroka (NG.2), z Turecka do Řecka nebo Rakouska (NG.3) a řada nových terminálů LNG (NG.4) ve Španělsku, Itálii, Řecku a Spojeném království značně zvyšují objem dovozu.

Legenda k obrázkům:

Obrázek 1: Osy prioritních projektů týkajících se elektroenergetických sítí.

Obrázek 2: Osy prioritních projektů týkajících se plynárenských sítí.

Obrázek 3: Pokrok v provádění od roku 2001 týkající se elektroenergetických sítí.

Obrázek 4: Pokrok v provádění od roku 2001 týkající se plynárenských sítí.